

[Aage Fogh.]

man finder det nøjest mulige samarbejde mellem organisationerne ude i landet og staten, og her er det byggeudvalgene, bygningskonsulenterne og statens penge, der skal finde hinanden, og det skulle efter min mening ikke ske over grundforbedringsudvalgene; det er kun et omsvøbsdepartement, som man skal give nogle kroner pr. sag for at få dem behandlet. Jeg tror, det ville være rigtigt, om man ville overvise sagerne til de særlige udvalg. Man vil det ikke i denne omgang; jeg håber, det sker næste gang, når vi skal have loven fornyet.

Landbrugsministeren (Bording): Det fremgik af det ærede medlem hr. Aage Foghs udtalelser, at jeg havde ret i, at der ikke fra hans side er gjort indvending mod de forskellige formål. Det ærede medlem vil udelukke private og lade lånene være forbeholdt organisationerne. Det er mærkeligt for mig at høre, eftersom vi for en måneds tid siden eller så havde en stor strid her i tinget — vi har haft det flere gange —, hvori det ærede medlem netop gik i spidsen med at kritisere, at landbrugets andelsfolk og organisationerne selv skulle nyde fordel af den støtte, som man gav fra statens side. Det ærede medlem mente dengang, at der burde tages hensyn til de private. Derfor er jeg noget forbavset over at høre denne udtalelse, men som gammel andelsmand, som tilhænger af, at landmændene slutter sig sammen, takker jeg det ærede medlem, fordi han har omvendt sig fra sin forvildelse.

Angående de udvalg, bestående af repræsentanter for landbo- og husmandsforeninger sammen med statens repræsentant som formand, som nu skal administrere, udtalte det ærede medlem, at det ville blive dyrere, end hvis man vælger et nyt udvalg, som ikke har noget kendskab til det, hvad derimod grundforbedringsudvalgene har. Det kan da aldrig blive billigere at have to udvalg siddende i stedet for et udvalg.

Formanden: Det ærede medlem hr. Aage Fogh har ordet for en kort bemærkning.

Aage Fogh: Jeg må desværre bedrøve den højtærede landbrugsminister i hans glæde over min omvendelse. Jeg troede, at den højtærede landbrugsminister havde forstået, hvad det her drejede sig om. I det andet forhold med eksportudvalgene lavede man et monopol, og det monopol ville

tiltvinge sig penge. I forholdet her er det ganske simpelt den højtærede landbrugsminister, der igennem loven vil give store lån til private, lån, som der ingen sikkerhed er for. Jeg vil skam ikke være med til at bruge statens penge på den måde; men hvis man vil gå videre og sige, at så skal de heller ikke have lov til at handle med disse produkter, er jeg ikke på linie med den højtærede landbrugsminister længere. Det har aldrig været min tanke, det ved den højtærede landbrugsminister meget vel. Det, jeg vender mig imod, er, at man sætter sig i en risiko, som er helt urimelig. Når man siger til den enkelte landmand: du kan ikke få mere end 10 000 kr. til forbedring af din virksomhed, så kan jeg ikke forstå, at man siger til kartoffelhandleren og frugtproducenten: I kan få op til 120 000—130 000 kr. Dér er risikoen for stor. Men selvfølgelig skal de alle have lov at handle med varerne. Det er vel ikke den højtærede landbrugsministers mening, at han fremtidig vil finansiere enhver handelsmand her i landet, såvel kartoffelhandlere som andre? Så vil i hvert fald jeg melde mig fra i tide!

Formanden: Den ærede ordfører har ordet for en kort bemærkning.

Ordføreren (Horn): Jeg synes ikke, at det ærede medlem hr. Aage Fogh skal have eneret på at stå her og optræde som den økonomiske morals særlige vogter. Det ærede medlem hr. Aage Fogh ved udmærket godt, at når vi andre er gået med til også at give lån til private, så skyldes det, at vi er klar over, at her er et område, hvor der i høj grad er brug for initiativ, som måske netop også kan findes i private kredse, og det skal også have sin chance i et demokratisk land.

Landbrugsministeren (Bording): Det ærede medlem hr. Aage Fogh sagde, at der ingen forskel er mellem hans stilling nu og tidligere. Det, det ærede medlem ville, dengang vi drøftede udførslen af landbrugsprodukter, var at fratage landbrugsorganisationerne et monopol, men det, han nu går ind for, er at give disse organisationer et monopol, som han vil udelukke de private fra at få del i. Det kan jeg ikke se er et logisk standpunkt. Det var derfor, jeg troede, at det ærede medlem var gået over til det standpunkt, vi andre hævder, når vi udtaler, at det er heldigst, at landbruget slutter sig sammen.

Det ærede medlem siger så, at sådan som forslaget nu er formet med lån til private,